

OBSAH

Zkratky	5
Předmluva	7
Předmluva autora	8
<i>Úvod:</i> Autorství	9
Datování	11
Kanonicita	11
<i>1. kapitola:</i> Radost i ve zkouškách	13
<i>2. kapitola:</i> Mrtvá víra?	39
<i>3. kapitola:</i> Malý oheň v našich ústech	56
<i>4. kapitola:</i> Přitelem světa, nebo Boha?	70
<i>5. kapitola:</i> Modlitba víry	86
Bibliografie	104

ÚVOD

Jakubův list se řadí mezi sedm tzv. „všeobecných“ neboli „katolických“¹ listů (další jsou 1. a 2. list Petrův, tři listy Janovy a list Judův).

AUTORSTVÍ

Autorem je s největší pravděpodobností Jakub, bratr Páně. Apoštol Pavel ho nazval „sloupem“ církve (Ga 2,9). Jakub předsedal Jeruzalémskému koncilu (Sk 15). V roce 62 byl ukamenován.

V Novém zákoně jsou zmíněni čtyři Jakobové. Apoštol Jakub autorem být nemohl, protože byl popraven již roku 44.² Další dva Jakobové nebyli příliš významní. Míněni jsou Jakub, syn Alfeův, jeden z Dvanácti. Ten je zmiňován pouze v seznamech apoštolů. Možná to byl muž označený v Markovi 15,40 jako „Jakub mladší“. V matoušovské paralele je označen jednoduše jako „Jakub“ (Mt 27,65).³ A pak je zde Jakub, otec Judův. Tento Juda byl někdo jiný než Juda Iškariotský (viz J 14,22). Juda Jakubův je zmíněn v seznamu Dvanácti jednak v Lukáši 6,16, jednak ve Skutcích 1,13. Tentýž muž je u Matouše 10,3 a Marka 3,18 uveden pod jménem Tadeáš.

Nejsilnější je tradice, podle níž je autorem listu Jakub, bratr Páně. Ten – podobně jako další Ježíšovi příbuzní – v Je-

---

1 Slovo „katolický“ je zde použito ve smyslu „univerzální“, tzn. určený všem křesťanům.

2 Přesto se ve Španělsku po 7. století stalo tradicí považovat Jakuba Zebedeova za autora listu, což bylo ovšem dáno tím, že je tento Jakub patronem Španělska.

3 Stojí za zmínku, že Jakuba Alfeova považoval za autora listu reformátor Jan Kalvín.

žíše zřejmě za jeho pozemského života nevěřil; uvěřil až po vzkříšení. Dle 1. Korintským 15,7 se mu Ježíš zjevil po svém vzkříšení. Jakub se zřejmě postupně stal vedoucím jeruzalémského sboru. Podle 1. Korintským 9,5 se zdá, že byl ženatý.

List byl podle některých sepsán počátkem 60. let, tj. nedlouho před Jakubovou násilnou smrtí. Podle jiných odborníků byl list sepsán ještě před rokem 50, v době, kdy v církvi ještě převažovali křesťané židovského původu. V takovém případě se může jednat o nejstarší novozákonní spis, možná s výjimkou Pavlova listu Galatským.

Erasmus Rotterdamský přišel s hypotézou, že list sepsal někdo jiný, kdo se Jakubem pouze zaštiťoval. Argumentem pro tuto hypotézu je, že autorova řečtina je prý „vytříbená“ a Jakub, bratr Páně, tak vytříbeně psát nemohl. Stejného názoru jsou i mnozí liberální teologové. V takovém případě by mohl být list sepsán až koncem 1. století.

Douglas J. Moo ovšem soudí, že list Jakubův neobsahuje nic, co by Jakub, bratr Páně, nemohl napsat.⁴ Za autora ho považuje i C. S. Keener.⁵ Považuje přitom za pravděpodobné, že využil služeb amanuense⁶.

Osobně se držím tradice.

Jakub, bratr Páně, byl současníky označován jako „Jakub spravedlivý“, protože přísně dodržoval Zákon a stále se modlil.⁷ Těšil se úctě jak křesťanů, tak nekřesťanů. Zmiňuje ho i Josephus Flavius (Starožitnosti XX.9.1), díky němuž známe rok Jakubovy mučednické smrti. O Jakubově smrti obsírně referuje Hegesippos (110–180), nicméně jeho líčení není považováno za historicky věrohodné.

Podle Keenera měl hlavní vinu na Jakubově smrti velekněz Annáš II. Veřejnost proti popravě protestovala tak

4 Moo, *James*, s. 28.

5 Keener, s. 812.

6 Amanuensis je označení písaře, který psal dopisy či jiné dokumenty za někoho jiného. V době Ježíšově to byla běžná praxe.

7 Moo, *James*, s. 20.

RADOST I VE ZKOUŠKÁCH

1,1

Jakub, otrok Boží a Pána Ježíše Krista, posílá pozdrav dvanácti kmenům, které jsou v rozptýlení.

Formálně je list Jakubův skutečně dopisem. V antice začínaly dopisy jménem autora, pozdravem a jménem adresáta – a přesně tak začíná i Jakub.

Jakub se v hlavičce dopisu označuje za Božího služebníka, nicméně nepíše o sobě, že je apoštol. (Což neznamená, že to o sobě nevěděl.)

Zvláštní je označení adresáta, či spíše adresátů: V Jakubově době se předpokládalo, že deset izraelských kmenů, které byly deportovány Asyřany,¹² někde žije. Ovšem nevědělo se kde.¹³ Jakubův list se k nim nemohl dostat. Možná má označení „dvanácti kmenům, které jsou v rozptýlení“ jednoduše označovat „všechny Izraelity“.

Za diasporu se v oněch dobách označovali Židé žijící mimo Palestinu. Židovská diaspora byla skutečně „rozsetá“ (slovo samo znamená „rozptýlení“) po celé římské říši, ba i za jejími hranicemi na východě a severovýchodě.

NIV SB zmiňuje hypotézu, že list byl určen křesťanům židovského původu, kteří se rozprchli z Jeruzaléma po ukamenování Štěpána.

12 Viz 2Kr 17,23. Stalo se tak v letech 722/721 př. n. l.

13 Ve skutečnosti tito Izraelité již zcela splynuli s obyvatelstvem zemí, do nichž byli za vlády asyrského krále Sargona II. přestěhováni. Viz i Moo, s. 31.

Douglas Moo ovšem tvrdí, že Nový zákon používá slovo *diaspora* vždy metaforicky, jako označení křesťanů, kteří žijí zde na zemi, ale jejich občanství je v nebesích.¹⁴

Ježíš Kristus je v listu Jakubově zmíněn pouze dvakrát – jednou zde a podruhé ve 2,1.

1,2

Pokládejte za velikou (_ř.: veškerou) **radost, moji bratři,**
když upadnete do rozličných pokušení (_nebo: zkoušek).

Oslovení „bratři“ nebo „milovaní bratři“ použije Jakub ve svém listu celkem patnáctkrát. Toto oslovení zpravidla uvozuje určitý oddílek Jakubova listu, tj. plní podobnou funkci jako náš odstavec (klasická řečtina ani hebrejšťina neznaly interpunkci v našem slova smyslu, nicméně některé literární prvky dokázaly vyjádřit). Oslovení „bratři“ však má svůj význam. Mimo jiné naznačuje, že list je určen křesťanům, nikoli lidem mimo církev.

Obratu „velikou/veškerou“ radost lze rozumět ve smyslu „největší radost“, nebo tak, že v dané situaci nemáme mít jinou emoci. První porozumění je dle mínění mnohých, včetně mého, pravděpodobnější.

Jakub neztrácí čas nějakou „omáčkou“ a jde rovnou k věci. Nastoluje otázku pokušení (či zkoušek). Nevíme, proč začíná právě tímto tématem. List byl adresován vlastně všem křesťanům. Měl Jakub na mysli nějaké konkrétní zkoušky, kterými procházeli konkrétní lidé? Nevíme. Zřejmě to není důležité. Není ale pochyb o tom, že se zkouškami či pokušeními se potýkají snad všichni křesťané všech dob.